

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Socialvårdsbyrån, S2

Beslutande

Minister
Wille Valve

Föredragande

Socialinspektör
Martha Hannus

Justerat

Omedelbart

.....
Ärende/Dnr/Exp.

.....
Beslut

Nr 87

Lagstiftningspromemoria gällande
ändringar i rikets lag om utkomststöd.

ÅLR 2016/9132

135 S2 Utdrag

Landskapsregeringen beslöt överföra lagstiftningspromemoria, **bilaga 1 S216E29**, till lagberedningen för lagstiftningsåtgärder.

LAGPM 07.12.2016

Lag om ändring av lagen om utkomststöd, lag om ändring av lagen om utkomststöd samt vissa lagar som har samband med dem.

A: KLARLÄGGANDE AV PROBLEMET OCH DESS ORSAKER SAMT BEHOVET AV ÅTGÄRDER:

1. Vad är problemet?

1.1 Vem eller vilka kräver en förändring? Finns det motstridiga intressen?

I riket överförs från den 1 januari 2017 hanteringen av det grundläggande utkomststödet från kommunerna till FPA genom lagen om ändring av lagen om utkomststöd (FFS 815/2015). Genom ändringar (ÅFS 2016:75) i landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd har säkerställts att den organisatoriska förändringen inte genomförs på Åland. Ytterligare ändringar har sedan dess gjorts i lagen om utkomststöd för att förtydliga den organisatoriska uppdelningen mellan kommunen och FPA. Ändringarna träder i kraft på Åland den 1 januari 2017. Detta innebär att ytterligare ändringar i landskapslagen (1998:66) om utkomststöd måste göras.

1.2 Vilka motiv åberopas? Kan det finnas också andra motiv? Hur konkreta är riskerna, felen, bristerna och problemen?

Ändringarna innebär ingen praktisk skillnad i hanteringen av utkomststödet på Åland från årsskiftet mot bakgrund av de avvikelser som finns i landskapslagen (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd. För att undvika otydlighet i och underlätta tillämpningen av lagstiftningen om utkomststöd måste nödvändiga avvikelser göras i landskapslag.

1.3 Vilket är målet? Vad vill man åstadkomma? Finns det konflikter mellan olika mål?

Genom ändringar i landskapslagen om utkomststöd garanteras att ingen organisatorisk förändring av hanteringen av det grundläggande utkomststödet genomförs på Åland. Ett av huvudsyftena med den organisatoriska förändringen i riket är att öka likabehandlingen av klienterna. Den förändringen förväntas man uppnå på Åland genom samordningen av kommunernas socialtjänst.

1.4 Finns det ett internationellt perspektiv på frågan (EG, EES eller internationellt fördrag)?

Nej.

1.5 Är det underlag som finns tillräckligt för en bedömning av frågan eller behövs tilläggsutredning?

Det underlag som finns är tillräckligt för en bedömning av frågan.

2. Behövs någon åtgärd överhuvudtaget?

2.1 Vad händer om man inte gör någonting alls? Blir problemet större och mera akut?

Om inget görs kommer lagen om utkomststöd vara svår att tolka och tillämpa i landskapet Åland. Detta är till skada både för klienter och anställda inom socialvården. För att lagstiftningen ska vara tydlig och begriplig bör åtgärder vidtas.

2.2 Vilken utveckling av särskild betydelse för frågan kan väntas inom den närmaste tiden? Hur påverkas problemet?

Lagen träder i kraft den 1 januari 2017.

2.3 Löser problemet sig självt med tiden? Kommer marknadskrafterna att lösa problemet?

Nej, lagstiftning behövs.

2.4 Kan en önskad åtgärd ge upphov till nya problem som är lika stora eller större än de problem man vill lösa?

Nej, lagstiftning behövs.

B. DÅ PROBLEMET OCH DESS ORSAKER SAMT BEHOVET AV ÅTGÄRDER KLARLAGTS KAN FÖLJANDE FRÅGOR STÄLLAS:

1. När behövs åtgärderna?

Behövs åtgärder genast? Finns det tid för ytterligare utredningar? Är behovet av åtgärder övergående?

I och med att ändringarna i rikets lag träder i kraft den 1 januari 2017 är det av vikt att beslut fattas snarast.

2. Vilka alternativa medel kan användas?

Vilket medel är ändamålsenligast för styrningen? Vilket medel kostar minst, dels för enskilda dels för samhället? Vilka negativa sidoeffekter har de olika medlen? Hur passar de olika åtgärderna in i ett större samhälleligt perspektiv?

Det finns inte några alternativ till lagstiftningsåtgärder.

3. Vad är skillnaden för samhället och enskilda mellan den önskade reformen och nollalternativet?

Vilka resurser behövs och vilka effekter uppstår för samhället och enskilda om reformen genomförs respektive inte genomförs (nollalternativet)?

Lagändringarna är inte omfattande, och kräver inga större resurser att genomföra. Om lagändringarna inte genomförs kommer lagen om utkomststöd vara svår att tolka och tillämpa i landskapet Åland. Detta är till skada både för klienter och anställda inom socialvården.

CHECKLISTA FÖR DEN POLITISKA STYRNINGEN:

1. Det problem som identifierats är i korthet

Förändringar har gjorts i lagen om utkomststöd för att förtydliga överföringen av hanteringen av det grundläggande utkomststödet från kommunerna till Folkpensionsanstalten. För att förändringarna inte ska tillämpas på Åland behövs lagstiftningsåtgärder.

2. Ansvarig ledamots riktlinjer för hur problemet skall lösas, inklusive politiska förutsättningar

2.1. Allmänna mål och visioner i korthet

För att förändringarna i lagen om utkomststöd inte ska tillämpas på Åland behövs ändringar göras i landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd.

2.2. Resursåtgång som kan accepteras

2.2.1. Ekonomisk resursåtgång som kan accepteras

2.2.2. Personell och strukturell resursåtgång

Både lagberedningsresurser och resurser på socialvårdsbyrån kommer att behövas.

2.2.3. Eventuella arbetsuppgifter som samtidigt kan tas bort från berörd personal

3. Önskvärd tidsplan i förhållande till annat, t.ex. andra reformer

Ändringar i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd bör göras så snart som möjligt.

4. Kommentarer från den vederbörande eller de vederbörande fackenheterna

Socialvårdsbyrån anser att lagändringen är angelägen.

5. Kommentarer från berörd eller berörda avdelningschefer

6. Kommentarer från lagberedningen

7. Den politiska förankringen

Martha Hannus
Socialinspektör, Socialvårdsbyrån

ÅLR 2016/9132